

Waar zijn de Rotterdamse veenlijken?

Enige weken geleden onder- vroeg ik de directeuren van natuurmusea en oudheidkun- dige diensten in Rotterdam over het feit dat er geen veen- lijken bestaan uit Rotterdam. Het antwoord bleef ik helaas schuldig. Alles weten over veenlijken? Een boek verhaalt hierover en ze zijn in Assen allemaal te zien.

Lugubere vondsten

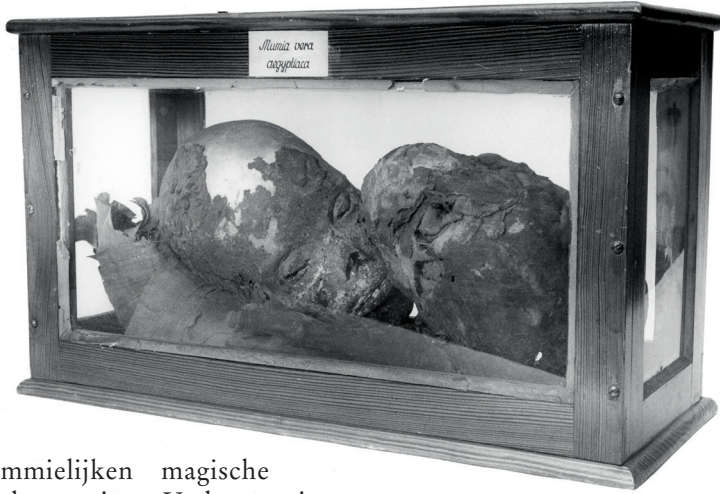
In 1897 is het veenlijk van een jong meisje gevonden in het Drentse dorp Yde. Het meisje van Yde is vermoord [of ritueel geofferd] en haar hoofdhaar is aan een kant afgeschoren. Door

wurging is ze gestorven en ook is ze in de hals gestoken met een mes. Maar ze ligt niet alleen in het Asser museum. In 1901 vindt een veenarbeider drie lij- ken bij Wijster. Niet veel later doen de burgemeester en de plaatselijke veldwachter de ont- dekking dat er een vierde lijk is. De vier zijn zeer goed bewaard gebleven want zelfs de tong en hersenen waren nog te herken- nen. [noot 1] Totaal zijn er in Nederland 32 gedocumenteerde veenlijken ge- vonden. Van 14 veenlijken zijn (de) resten bewaard gebleven. En het wetenschappelijk ver- moeden bestaat dat er zeer veel achteloos zijn weggegooid want pas in 1854 is het Drents mu- seum opgericht. Vanaf dat mo- ment werden bodemvondsten bewaard.

Luguber medicijn

Ook een andere reden is er te noemen dat we zo weinig mum- mies bezitten. Reeds vanaf de middeleeuwen dachten mensen dat er in de

mummielijken magische kracht zou zitten. Veel mummies zijn verhandeld en door apothekers vermalen tot 'mumia' een zeer sterk medicijn tegen van alles en nog wat. [foto kastje met mummiehoofden bij apotheker, klaar om te vermalen] Ook Ne- derlandse veenlijken zijn verma- len en als medicijn gebruikt. De prijslijst van de farmaceutische firma Merck vermeldt in 1924 'mumia vera Aegyptica' [= echt mummiepoeder uit Egypte].

Rotterdamse veenlijken

Rotterdam en omgeving is vroe- ger een en al veen geweest. Waar zijn de Rotterdamse veenlijken gebleven? Ook vermalen? Heb- ben onze voorouders ze op- gegeten? Een rondgang door het museale Rotterdam en een enkel streekmuseum leert ons dat er werkelijk niets bekend is op dit punt. Ook de welwil- lende hulp van BOOR [Bureau Oudheidkundig Onderzoek van Gemeentewerken Rotterdam] bracht niet veel aan het licht. Veel scherven, potjes, ijzerwerk maar nergens veenlijken. Misschien dat het hier allemaal 'laagveen' is geweest en daar-

in blijven de weke delen van een lijk niet bewaard. Juist het hoogveen is rijk aan polysac- chariden, een chemische stof die met allerlei chemische

proces- sen er voor zorgt dat er weinig bacteriën groeien. Dan zorgen polyphenolen er voor dat er een soort looiproces opgang komt. Zie daar de magie van de gevon- den veenlijken.

Alles bekijken is mogelijk

In 190 pagina's met een over- daad aan kleurenfoto's zijn zo ongeveer alle veenlijken en mummies uit de gehele wereld afgebeeld en voorzien van een

aanstekelijk wetenschappelijk verhaal. Het boek 'Mummies' heb ik in een adem uitgelezen. In Assen had ik veel van al die vondsten in het echt gezien. Koop het boek en je wordt niet teleurgesteld. Ik begrijp de deceptie dat er geen Rot- terdams veenlijk bestaat maar dit boek maakt alles goed! [noot 2]

Rik Roelfzema
d.roelfzema@upcmail.nl

Noot 1: In de tentoonstelling 'Mummies, overleven na de dood' zijn de resten van deze vier mensen nog te bekijken. Een verrassing wacht de bezoeker! Te zien in het Drents muse- um te Assen, nog tot 31-08-2014

Noot 2: Mummies, isbn 9789462580046. Schrijver is Vincent van Vilste- ren. Deze prachtige uitgave is weer een sterk staaltje van uitge- verij WBOOKS te Zwolle.

Raadplaat

We hebben alweer een tijdje geen raadplaat meer gehad. Hier is er weer eens een. Weet u waar deze foto gemaakt is? Mail de oplossing met uw

naam en adres naar: sbprinsenland@xs4all.nl. Uit alle goede inzendingen zal een winnaar worden getrokken die een aardigheidje ontvangt.

Pinkster muziekgzondag in Prinsenpark: groot succes!

Op Pinksterzondag 8 juni werd het eerste openluchtconcert ge- houden uit een reeks van vier muziekgzondagen in het Prin- senlandpark. In een stralend zonnetje of in de schaduw van de bomen, zaten ruim 300 be- zoekers bij de Parktoren op stoelen of in het gras, te genie-

ten van een Jazz & Chess mid- dag; met een ijzersterke jazz- band en met schaakpartijen aan grote en kleine borden. Lodewijk van Gorp, onder meer bekend als achtergrond- zanger van Marco Borsato en Trijntje Oosterhuis, bracht swingende, jazzy standards ten

gehore zoal When I fall in love, Bird of beauty en The goodbye look. Begeleidt door een jazz- combo met de gerenommeerde jazzmuzikanten Karel Boehlee (toetsen), Martijn van Iterson (gitaar) en met het ritmetandem Frans van Geest (bas) en Mar- tijjn Vink (drums), kwam een sfeervol optreden tot stand. Op grote schaakborden gaf wijkbe- woner Adri Helfrich gelijktijd- dig een simultaanwedstrijd en speelden schoolkinderen een schaaktoernooi. Na de pauze bracht wijkbewoonster Monique van der Wal het bekende nummer Summertime ten ge- hore en sloot de jazzband de middag af met een flink aantal popnummers als Stitched up, Still Crazy en Walk of Beau- ty. Het festival werd compleet gemaakt dankzij koffie van de Coffee Volkswagen en met Ita- liaans schepijs.

Op zondag 15 juni staat klassie- ke muziek op het programma. Op 22 juni is het thema wereld- muziek, en swingt Klezbez het park uit: Jiddische Klezmermu- ziek met uitstapjes naar andere stijlen. De juni muziekgzonda- gen in het Prinsenpark worden afgesloten op 29 juni: Hiphop

is dan de stijl, met Ting TFC en Rudebeats & Kaascouse. Kom langs en geniet van deze bijzondere zondagmiddagen! Voor meer informatie kijk op www. muziekpodiumprinsenpark.nl **Let op: de concerten zijn dit jaar op een andere locatie: bij de Parktoren (achter de manege).**

Fotografie: Kees de Vries

Fotografie: Kees de Vries